

Aranycsengettyű

A Debrecen-Széchenyi kerti
Református Egyházközség
lapja
XII. évfolyam 1. szám
2010. Február, Böjt

“Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyekben egykor éltetek e világ életmódja szerint; igazodva a levegő birodalmának fejedelméhez, ahhoz a lélekhez, amely most az engedtlenség fiaiban működik.” /Pál levele az Efézusiakhoz 2, 1-2/

Ezzel az Evangéliumi igeversel és annak néhány gondolatban kifejtett magyarázatával készítsük fel magunkat és lelkünket a böjti időszakra és az azt követő húsvéti ünnepkörre. E tartalmas igevers segít benünket a bűn terheinek levetkezésében és megmutatja, hogy Krisztussal együtt Isten új életet ad nekünk és Krisztusban viszajuthatunk az Ő szeretetszövetségébe.

Áldott Böjti időszakot kívánok minden kedves Testvérnek!

A szerkesztő

Evangélizáció a Nagyvárad-Olaszi református gyülekezetben

A Nagyvárad-Olaszi Református Egyházközség február 15 és 21. között böjti evangélizációs hetet szervezett.

Ez evangélizációs alkalmakon debreceni református gyülekezetek lelkészei hirdették Isten igéjét, és ugyanezen gyülekezetek presbiterei tartottak ismertetőt közösségük életéről és szolgálatáról. E hét egyik alkalmán került sor gyülekezetünk lelkipásztorának és presbitérének vendégszolgálatára is. Jenei Zoltán, gyülekezetünk lelkipásztora ez evangélizációs istentiszteleten az Efézusbeliekhez írt levél 2. részéből olvasta fel Isten hozzánk szóló igéjét.

Az igének az üzenete három hangsúlyos üzenetet tárt elénk:

1. Egykor **együtt** éltünk mindnyájan **a bűnben**.

„Egykor mi is mindnyájan... halottak voltunk vétkeink miatt... e világ életmódja szerint éltünk... testünk kívánságaival... harag fiai voltunk...”

2. Az irgalmas Isten azonban **Krisztussal együtt** feltámasztott a bűn halálából, és helyreállította a megszakadt-megromlott viszonyt Isten és ember között.

„De Isten, gazdag lévén irgalomban, életre keltett a Krisztussal együtt...”

3. Krisztus megváltó áldozata lerontotta az emberek között épült elválasztó falat is, hogy zsidók és pogányok, idősek és fiatalok, már régen hívők és éppen csak megtértek, katolikusok és reformátusok, határon innen és túl élők **együtt** lehessenek, egyek lehessenek **Krisztusban**.

„Krisztus lebontotta az elválasztó falat... Krisztusban ti is együtt épültök...”

Ez áldott igehirdetést követően szeretet-vendégség keretén belül Török Csaba presbiter ismertette a Debrecen-Széchenyi kerti gyülekezet történetét és lelki életének alakulását, épülését, szolgálatait. A tájékoztatás felkeltette vendéglátóink érdeklődését, melyhez kapcsolódva nagyon értékes gondolatok hangoztak el mindnyájunk épülésére. Tapasztalatokat osztottunk meg egymással, mely tapasztalatokat ki-ki beépítheti gyülekezetének szolgálatába. A gazdagon építő eszmecserének és beszélgetésnek az idő előrehaladása vetett véget.

Úgy ítéljük, hogy e gyülekezeti látogatás erősítette az Istenbe vetett hitünket, és mélyítette az egymáshoz fűződő testvéri-baráti közösségünket.

Isten adja, hogy ez igehirdetések és szolgálatok szorosabbá fonják a határon innen és túl élő Atyafiaik testvéri kapcsolatait.

Áldott legyen mennyei Atyánk aki megengedte, hogy megérhettük e bőjti időszakot is, és a bűnbánat töredelme és a bűnbocsánat kegyelme által megtisztult, újjászületett lélekkel várhatjuk a Virágvasárnapi és Húsvéti ünnepeket.

A Szentháromság Istené a dicsőség és hála minden egyes újjászületett lélekért, akikkel együtt reménység szerint megélhetjük a Húsvét misztériumát és megérthetjük-elfogadhatjuk a mi Urunk Jézus Krisztus megváltó kegyelmét.

Úgy legyen! Ámen.

Török Csaba presbiter

Mikor még fennállott a Rothenurm Strasse (Bécs) elején a tornyos kapu, egy fából utánzott hatalmas szalonna lógott le a boltozatáról. A valóságos szalonnát akkor akasztották ki a kapu elé, amikor pályázó jelentkezett rá. A pályázat feltételei ebben a falra írt versben foglaltattak:

Befind' sich irgend hir ein Mann
Der mit den Wahrbeit sprechen kann,
Dass ihm sine Heurath nischt gerowe,
Und fürcht sich nischt vor sine Frowe,
Der mag disen Backen herunter howe.

(Ha akad olyan férfiember,
Ki elmondhatja becsülettel,
Hogy a frigye nem teher neki
És feleségét nem rettegi,
Az e szalonnát leverheti.)

Tehát a fogadalmat nem csupán arra kellett letenni, hogy a pályázó nem bánta meg a házasságát, de arra is, hogy nem fél a feleségétől. Más szóval, hogy ő az úr a háznál.

Így persze könnyű boldog házasságban élni s valószínű, hogy a szalonnának bőven akadt gazdája. Hivatalos iratok nem maradtak a díjosztás részleteiről, csupán a bécsi szájhagyomány őrizte meg egy pályázat emlékét. Az eset hőséne a nevét is ismerjük: Tröxlnek hívták, kesztyűsmester volt. Letette az esküt s nekifohászkozott, hogy felmásszon a póznán, amelyről el lehetett érni a szalonnát. Ekkor megszólalt mellette az inasgyerek: „Csak vigyázzon mester, hogy zsíros ne legyen az új vasárnapi lajbija.” A mester észbekapott, megállapodott és elkezdte a mellényét kigombolni. „Mit csinál kend?” – förmedt rá a polgármester. Tröxl mester visszafelelt: „Majd bolond leszek a ruhámat bezsírozni, hogy otthon a feleségem kikaparja a szememet.”

Úgy látszik, hogy Tröxl mester nem éppen egy ideális házasság béklyójában vergődött. Létezik egyáltalán ideális házasság? Nem tudom. De boldog házasság bizonyosan.

Nemrég volt a „Házasság Hete” (február 8-14), most pedig a böjti időszakot éljük. Teljen ez a másfél hónap a házasságunk böjtjével. Ez nem azt jelenti, hogy a házaselet szünetel. „Ne fosszátok meg egymást magatoktól...”

1 Kor 7,5. Jelentse azt, hogy a társunknak szenteljük az időnket, jobban

figyelünk rá, megdicsérjük, ha finomat főzött, esetleg apró ajándékokkal kedveskedjünk, segítsünk be a házimunkába. Együtt lehet Igét olvasni, imádkozni, de a simogatás és a meghitt összebújás is ehhez a „minőségi időhöz” tartozik. A böjt mindig aktivizál, de nem a „szalonna” (elismerés), hanem az önzetlen szeretet gyakorlása a cél! A böjt igényli kreativitásunkat, lelki, szellemi és fizikai erőfeszítést kíván. Lehetőség a házasság megújulására, megújítására. Bizonyára mi is ismerünk Tröxl mestereket. Az ő házasságuk nem böjtöl, hanem rosszul működik. A rossz példa is példa, tanuljunk belőle, és váljunk mi magunk jó példává.

Olvasandó: 1 Kor 7, 1-16.

Nyíri Ákos

Dézi András, városunk reformátor énekszerzője

Radán Balázsnak, vértanú debreceni lelkészünknek ajánlotta egyik Rénekét kollégiumunk első ismert nevű rektora (igazgatója, aki prédikátor is lehetett), név szerint *Dézi András*. Latinul foglalta a versfőkbé ajánlottja és maga nevét. Azaz a strófák első betűit összeolvasva tudjuk meg, ki költötte az éneket és azt is, hogy Isten igéjének debreceni hirdetőjét, Radán Balázst tisztelte meg énekével. Akkor 1550-ben még itt prédikátorkodott a megtisztelt. Kálmáncsehi Márton Debrecenbe egy év múlva jött, ő meg ment helyére Beregszászra. Dézi András másik énekének versfőiben pártfogójának (*patronus*) írja Török Jánost városunk akkori urát, aki udvari lelkészével Debrecen reformálását elkezdte, és akinek fiai is folytatták atyjuktól örökölt pártfogói tisztségüket.

1561. tavaszán Huszár Gál Debrecenben befejezett énekeskönyvében öt halottas ének van. Egyik Dézi Andrásé. Soká énekelték, még a múlt században is benne volt egyes halottaskönyvekben. Idézzük fel két fohászodó és reménykedő strófáját.

Adj üdvösséges kimúlást
Úr Isten és elnyugovást
Testünk szerént jó meghalást
Mind holtig adj igaz vallást

...

Istennél örökké lészünk
Testestől, lelkestől élünk,
Mind örökké ott örülünk
Kit most ki nem jelenthetünk.

Dézi András énekszerzésében mindenütt kitűnik protestáns prédikátor volta. Nem csak a bibliai téma választásán. Tanít, int, fedd, vigasztal. Éneken tanítja a Bibliát. Negyven esztendővel énekei születése után jelent meg a Vizsolyi Biblia. Debrecenben pedig két esztendővel korábban, 1598-ban Félegyházi Tamás Újszövetsége. A nép kedvelte a történetet, a históriát. Énekszóval, lant mellett hallgatta. Hosszú históriákat énekelt Dézi András, szazegy strófa, négyszáznégyszor köztük a leghosszabb.

Dézi András kollégiumi tanárról és prédikátorról csak annyit tudunk, amennyit elárulnak énekei. Azt, hogy ezeket 1549-ben és 1550-ben szerezte. Itt Debrecenben. Hol tanult, meddig élt? Ismeretlen. 1549–1552 között viselt tisztséget városunkban illetve a Református Kollégiumban. Bibliai históriákat akkor költöttek országszerte. Ő a legjobb versköltők közé tartozott. Őt bibliai históriája megjelent Kolozsvárott, Hoffgreff históriás énekeskönyvében (1556), majd pedig Bornemisza Péter énekeskönyvének históriás részében (Detrekő, 1582). Ugyanebben az évben megjelent itt Debrecenben is az egyik (talán korábban is, nem csak 1582-ben), ez a leghosszabb. „Az ifjú Tóbiásnak házasságáról való história, éneke szereztetett” —címmel. Kezdet: *Minden embert erre szívem szerint intek*. Eleinte csak szájról-szájra és kézírásban terjedtek az énekek. Bornemisza Péter ilyen hosszú énekeket ajánlott, hogy otthon vasárnap délután énekelgessék a hívek. Tanuljanak, belőle, épüljenek általa.

Rövidebb, csak 240 soros „Az lévitáról história, melyen látjuk, mely rettenetesképpen az Úr Isten az paráznaságot és egyéb gonosz fertelmes cselekedeteket megbüntet. Azokáért vegyük eszünkbe magunkat és térjünk penitenciára [=bűnbánatra] Bírák 10”. Kezdet: *Nagy sok szent irásokat jelentettem, Tanúságul kiket előtekbe vettem...* Ehhez az énekéhez nem nevez meg dallamot. Másikban igen: „Világ kezdetitől lött dolgokról” *Földet, mennyet mely nap Isten helyheté* [=elhelyezte], *Hat napot után Ádámot úgy teremté...* Mózes első könyvétől az utolsó ítéletig ível éneke, énekléséről ezt tudjuk: Nótája külön is vagyon: Sokra is szabhadd, mint

imerre is: *Laknak vala régenten Aegyptomban*, stb. Izsák áldozatját meg *Abigail nótájára*, vagy ő magáéra énekelteni. (Mi most nem közölhetünk itt 8–10 dallamot.)

„Izsák áldozatjáról” szóló énekét (csak 240 sor) ajánlotta Török Jánosnak. Így kezdi: *Mennyi számtalan krónikát mondattok, | Szentírást előttetek kiáltattok, | Ez egyet talám ingyen sem tudtátok, | Csak meghallanátok, melyet most mondok.* — Az ószövetségi történettel Krisztus áldozatát példázza nekünk is.

Tekinhetsze [=tekintsd csak meg!] Krisztus mire tanyíta:
Úgy fényljk mindenek világossága,
Hogy minden embernek légyen láttára,
Jó cselekedetteket minden lássa (221–224. sor).

„Makhabeusról.” — Judás Makkabeus háborúinak könyvei már nem tartoznak a mai protestáns Bibliához, a Vizsolyi Bibliában még megvoltak— énekelve figyelmezteti, akik mihaszna hallgatók: *Istóriát hallom igen mondattok, | De csak csodáljátok, nem tanóljátok, | Hogy idvösségekre megtartánátok, | De csak nagy hiába elhallgatjátok.* A végén áldólag Debrecen város tanácsához fordul:

Felejtsetek immár minden félelmet,
Adjon az Úr Isten oly bátor szívet
Hogy mind halálíg vallhassátok őtet,
Megmaradhassatok igaz hit mellett (337–340. sor).

A félelmes török időkben reménység is gyúlt, voltak keresztyén hitre térő törökök. „Mójszes és Józsué” című énekében így vall erről:

Elején [=eleinte] valánk bálvány-imadásban,
Most Istennek nagy irgalmasságában:
Törökök most noha vannak vakságban,
A Szent Lélek hozhatja igazságban (185–188. sor),

azaz őket, a kegyetlen pogány hódítókat, megszállókat is igaz hitre térítheti.

Biblia, keresztyénség, Isten igéjének terjedése és nemzeti sorsunk összefonódik tanításában. Zárjuk a reformáció korára való mostani visszatekintésünket Dézsai Andrásnak egyik szép reménykedő strófájával:

Csak hagyjunk el immár sok gonoszságot,
Tészen Isten vélünk irgalmasságot,
Megszabadítja jó Magyarországot,
Megépíti ez sok nagy pusztaságot (Makhabeusról,
a Debrecen tanácsának megáldást, 349–352. sor).

Dr. Fekete Csaba

Beszámoló a Gyülekezeti Jótékonyági Estről

Ismét eltelt egy év, és ismét már csak múlt időben beszélhetünk a várva-várt, immár nyolcadik alkalommal megrendezett Gyülekezeti Jótékonyági Estről, amely hagyományosan a Tóth Árpád Gimnázium Aulájában került megrendezésre, 2010. február 13-án.

A keresztyén értékrend szerinti szórakozás és vigadalom gyógyszerként hat a hitben élő emberek lelkére, szellemére - mondta megnyitójában Vad Zsigmond esperes úr, az Est védnöke.

Ezen megállapítást igazolta az a tény is, hogy a gyülekezetünk legidősebb asszonytestvére és hú párja együtt „ropta a táncot” a parkettán a fiatalokkal és a középkorúakkal.

Ez alkalommal is gazdag, változatos program szórakoztatta az Est résztvevőit, a több mint 250 személyt számláló többgenerációs közösséget.

Felüdítő, temperamentumos műsort adott elő a Városi Mazsorett Együttes Pillangó Csoportja. Örömmel hallgattuk a Debreceni Ifjúsági Fúvószenekear tartalmas szolgálatát. Nagy sikert aratott Sípos Annamária gyülekezeti tagunk és Nagy Béla standard és latin táncokból összeállított bemutatója. Ezt követően hallhattunk sok örökzöld slágert Sándorné Soós Judit előadásában.

Az Est fénypontja a tombolasorsolás volt. Nagyon sok felajánlott tombola tárgy került kisorsolásra, majd ezt követően kisorsoltuk a fődíjakat is.

A gyülekezetünk Kálmáncsehi Galériájában kiállító művészek fődíjként ajánlottak fel szép alkotásokat: Így került kisorsolásra Kökényné Szarka Emma festménye, Gárdonyi Sándor grafikája, valamint Tardy Krisztina nyertes fotója. Jeles fődíj volt Szilágyi Ildikónak a Just-Nahrin egészségvédő termékekből történt felajánlása. Értékes fődíjként került kisorsolásra Unterberger Éva népi iparművész, gyülekezeti tagunk gyönyörű kézimunkája.

Isten áldja meg az adakozó lelkületű testvéreink életét és szolgálatát!

A résztvevők kiszakadva a mindennapok örlő forgatagából, sok táncsal és vidámsággal kellemesen töltötték el ezt a most is családias hangulatú Jótékonyági Estet.

Az Est végeztével a búcsúzó vendégek megjegyezték, hogy ismét hamar elrepült ez az alkalom is, de reménységgel már várják a következő évi rendezvényt.

Mindezt Istené legyen a dicsőség! Az a szívünk imádsága, hogy minden jó cselekedetünket az Ő Szentlelkének sátora lengje körül.

Övé legyen a dicsőség most és mindörökké! **Ámen.**

Török Csaba

A Filmklubról

„Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk.”

(1Kor. 2:12)

Szeretettel ajánlom a Testvérek figyelmébe a januárban indult filmklubot. Terveink szerint minden hónap utolsó csütörtökén, délután 18.00-kor tartjuk ezeket az alkalmakat a gyülekezeti ház emeleti terében. Célunk Istent dicsőíteni a filmkultúrában rejlő sajátos lehetőségek kihasználásával. Szeretnénk tartalmas, lelki épülésre alkalmas, érdeklődésre számot tartó filmeket levetíteni, moziélményt nyújtani azoknak akik ritkán, vagy egyáltalán nem jutnak el moziba, vagy nem tartják vonzónak a napjainkban futó trendi premierfilmek világát. A film megtekintése után beszélgetésre is mód nyílik, elmondhatjuk véleményünket a látottakról egy tea és némi aprósütemény mellett.

Imádságos szívvel reméljük, hogy a filmek megnézésén, megbeszélésén túl a Filmklub lehetőséget nyújt a kapcsolatteremtésre, közösségformálásra, valamint tovább szélesíti a gyülekezeti programok palettáját.

A január 26-i estén az „A jövő kezdete” című filmmel kezdtünk, ezt február 25-én a „Dilisek vacsorája” filmvígjáték követte, a visszajelzések szerint sikerrel.

Elsősorban Istennek adunk hálát, hogy létre jöhetett a Filmklub, imádságban kérjük továbbra is áldását és vezetését. Köszönjük a segítségét azoknak akik lehetővé tették, illetve segítik a Filmklub működését, imádságban hordozzák előmetelét. Mindenkit (korra-nemre családi állapotra valótekintet nélkül) szeretettel várunk.

A következő alkalom: március 25.

Herczeg Sándor

Aranycsengettyű

Kiadja a: A Debrecen-Széchenyi kerti Református Egyházközség
és a Debrecen-Széchenyi Kerti Templomépítési, Fenntartási,
Kulturális és Közművelődési Alapítvány.

Cím: 4031 Debrecen, István király tér 2. Tel./Fax: 52/ 417 528

Készült 350 példányban.

Szerkesztő, grafikai terv készítő:

Török Csaba presbiter Tel.: 06 30 99 87 235